

FETS I ESDEVENIMENTS QUE HAN MARCAT L'ANY

# El 88 en

*D'ací a unes hores 1989 començarà a caminar. Deixem enrere 365 dies de notícies i d'imatges, algunes de les quals passaran a la*

*història i al record col·lectiu. Sense voluntat de fer enciclopedisme, EL TEMPS n'ha escollit algunes.*

G. Palau i A. Robles

# imatges

## ★ Gener

### Bellesa i poder. El matrimoni de l'any



• Miguel Boyer, de 49 anys, ex-ministre de Finances de Felipe González, i l'ex-muller de Julio Iglesias, Isabel Preysler, de 36 anys, es casen en el més absolut secret en un jutjat de la ciutat de Madrid. Ni tan sols els fills han assistit a la cerimònia, per guardar la perfecta intimitat d'aquest casament. La fotografia oficial de l'acte és distribuïda posteriorment, i el mes de novembre la parella anuncia que espera el primer fill d'aquesta unió.

### Un tracte és un tracte

• Després de 18 mesos de dures i intenses negociacions, Espanya i Estats

Units arriben a un acord de principi per a la sortida de l'estat dels 72 avions nord-americans estacionats a la base de Torrejón de Ardoz en un termini màxim de cinc anys. Els F-16 aniran a Itàlia, segons un acord entre aquest país i els EUA del mes de febrer. El dia 1 de desembre se signa el nou Conveni d'Amistat i Cooperació entre EUA i Espanya, i s'obre un nou període de cooperació entre els dos països.

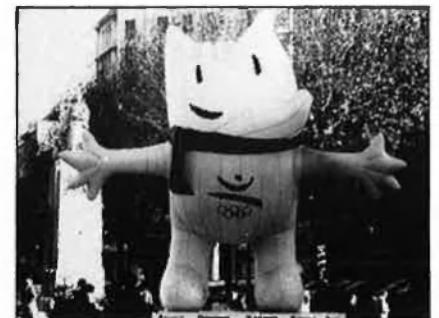
### Matrimoni per interès

• En un acte celebrat a Bilbao, els consellers i presidents dels bancs Bilbao i Vizcaya firmen el protocol de fusió.

Aquesta és la primera fusió bancària de l'estat espanyol, i revoluciona el panorama bancari del futur. El Banc Bilbao Vizcaya queda així en el primer lloc del rànquing bancari espanyol. El segon acord de fusió al qual s'ha arribat és la dels bancs Banesto i Central, que encara no han firmat el protocol definitiu.

### Coby: Una mascota per a Barcelona-92

• El gos Coby, dissenyat pel valencià Xavier Mariscal, és escollit pel COOB com la mascota dels Jocs Olímpics de Barcelona. El disseny avançat d'aquesta ha estat motiu de moltes crítiques per la decisió, fins i tot per part de Convergència i Unió. La polèmica sobre l'elecció es dona per acabada quan Josep Lluís Vilaseca, director general d'Esports i representant de la Generalitat al COOB, entrega un escrit on s'accepta Coby com a mascota.



## ★ Febrer



### La foscor d'un crim

• El nen Josep Ramon Florensa, de 8 anys, és assassinat i llançat a un pou prop del seu poble, Maials, a la demarcació de Lleida. Francesc Xavier Jover, de 17 anys i veí del poble, és detingut per la policia uns dies després. Es confessa autor del crim, però nega haver violat Josep Ramon. Malgrat la seva introversió, els informes mèdics expliciten que Francesc Xavier era conscient dels seus actes quan va cometre el crim.



### Nacionalisme a la Unió Soviètica

• En el marc polític de la *perestroika* i l'obertura en els mitjans de comunicació a l'URSS, els nacionalismes soviètics comencen a fer-se ressò a tot el món. Durant tot el mes de febrer, el conflicte es concentra a Armènia i Azerbaitjan, on se succeeixen manifestacions a favor de la incorporació de la regió autònoma de Nagorno-Karabaj, dins de la república d'Adzerbaitjan, a Armènia. Els disturbis entre àze-

ris i armenis al llarg de l'any i els diferents xocs amb les forces armades, provoquen milers de morts, la major part armenis.

### El segrest més llarg

• L'empresari Emiliano Revilla Sanz, ex-propietari de l'empresa Chorizos Revilla, és segrestat per l'organització ETA militar. No ha estat alliberat fins el 30 d'octubre, i el seu segrest, de 249 dies, és el més llarg en l'història d'ETA. L'import pagat per la família per al seu alliberament podria ser de 800 milions de pessetes, però l'industrial haurà de continuar pagant fins a completar els 1.200 milions demanats per l'organització basca.



### Cañellas no vol immigrants

• El mes de febrer esclatà una *bomba* socio-política, el president Canellas declarava en una entrevista a l'edició balear de *La Vanguardia* que s'hauria de restringir el dret a la lliure fixació de residència i així, segons Canellas, es podria frenar la immigració i l'atur de les Balears. La polèmica adquirí tons dramàtics, amb acusacions de racista filofeixista, etc. El curiós és que, segons una enquesta, la majoria dels mallorquins estaven a favor d'aquestes declaracions.

## ★ Març



### Una ferida oberta

• Un membre d'un grup paramilitar de l'Ulster ataca amb granades i trets els assistents a l'enterrament, a Belfast, de dos dels tres activistes abatuts per la policia britànica a Gibraltar uns dies abans. Tres persones moren i moltes en resulten ferides. Tres dies després,

durant l'enterrament del tercer activista, dos soldats britànics que realitzen una maniobra sospitosa i trauen les seves armes, són atacats i linxats per la multitud que assistia a l'enterrament, sensibilitzada pels fets dels dies anteriors.



### Jugar-se la vida en autocar

• Deu nens i cinc adults perden la vida en xocar l'autocar en el qual viatjaven amb un tren a un pas a nivell sense barreres, prop de la localitat de Juneda, a Lleida. L'accident ha comocionat Lleida, d'on eren la major part de les víctimes, i l'emoció s'ha desbordat a l'enterrament, al qual ha assistit la reina Sofia. Segons les investigacions posteriors, la causa de l'accident podria ser deguda al fet que el conductor no va respectar el senyal de stop abans de creuar la via. Durant l'any 1988, hi ha hagut molts accidents d'autocar, que han causat un nombre important de víctimes.

### Els ensenyants, de vaga

• Inici de la vaga de l'ensenyament públic a tot l'estat espanyol, secundada per més del 80% dels mestres en demanda de millores laborals i l'equiparament al mateix nivell de categoria de funcionaris de l'estat. És el conflicte més gran de l'ensenyament des de 1978, i s'allarga fins gairebé el final de curs. El conflicte es resol a l'inici del nou curs 88-89 el mes de setembre, quan es firma un acord entre els sindicats de l'ensenyament i l'administració, en el qual es concedeixen una part de les reivindicacions.

### Spantax s'estavella

• Començava la primavera i amb ella Spantax aturava el vol. La companyia reina dels *charters*, amb seu a Palma, feia fallida, deixant un forat de milers de milions i 900 treballadors a l'atur.

El conflicte arribà fins al mateix rei d'Espanya. Joan Carles va arribar a encarregar a persones de la seua con-

fiança que s'entrevistaren amb representants dels treballadors. Finalment, el baró Von Wernitz, en nom d'un *broker*, va fer una oferta final: la garantia per tres mil milions de pessetes i la conservació d'uns 400 llocs de treball. L'acord es va signar pel setembre amb la ferma promesa de remuntar el vol el 1989.



## ★ Abril



### Thyssen, la col·lecció cobejada

• El ministre de Cultura, Javier Solana, i el baró Thyssen-Bornemisza, marit de l'espanyola Carme Cervera, firmen l'acord de principi pel qual el baró permetrà la instal·lació a Espanya, durant un termini mínim de deu anys, de 775 quadres de la seva col·lecció d'art, cobejada per diversos països. La firma de l'acord definitiu es fa el dia 5 de desembre, i una part d'aquesta col·lecció podria quedar exposada a Madrid, al Palau de Villahermosa, mentre que una altra part aniria al Monestir de Pedralbes, a Barcelona, si es resol el desacord sobre el projecte de remodelació de Ricard Bofill amb els barons Thyssen.



### Ja són mil anys

• El rei Joan Carles I inaugura els actes de celebració del Mil·lenari de Catalunya, organitzats per la Generalitat, amb la presència del president Jordi Pujol. Al llarg de l'any s'han succeït un seguit d'actes i celebracions amb motiu del Mil·lenari, que han culminat el mes de desembre amb la pelegrinació de 4.000 catalans a Roma. El Papa ha rebut el president i la seva esposa en audiència, i s'ha dirigit als pelegrins en català i en castellà, llengua per la utilització de la qual fou xiulat per alguns.

### Una retirada necessària

• Es firma a Ginebra, entre Afganistan, Estats Units, la Unió Soviètica i Pakistan, l'acord de retirada de les tropes soviètiques de l'Afganistan en un termini d'un any. El 15 de maig, els soviètics inicien la retirada d'aquell país i es retiren Kabul, la capital, el mes d'agost. La guerra civil entre el govern i la guerrilla afgana continua sent tan dura que, el mes de novembre, l'URSS anuncia que congelarà la seva retirada si continua creixent l'activitat de la guerrilla.



## ★ Maig



### El mateix president, govern nou

• François Mitterrand és elegit, de nou, president de la República Francesa en la segona volta de les eleccions presidencials, amb un 54% dels vots. El dia 14 anuncia la dissolució de l'Assemblea Nacional, i convoca noves eleccions legislatives per al mes de juny. A la segona volta de les legislatives, el Partit Socialista guanya amb 176 diputats. La coalició de dreta obté 271 diputats, el Partit Comunista n'obté 27, i l'ultradretà Front Nacional, en té 1. L'onze de maig el president nomena Michel Rocard nou primer ministre i restableix de nou un govern socialista.

## Les terceres eleccions al Parlament català

• Tenen lloc a Catalunya les terceres eleccions democràtiques al Parlament des de la reinstauració de la Generalitat el 1977. El resultat d'aquestes eleccions dona la victòria a Convergència i Unió, amb 69 diputats. El Partit Socialista en trau 42, Iniciativa per Catalunya aconsegueix 9 diputats, Alianza Popular, 6, de la mateixa manera que Esquerra Republicana, i el Centre Democràtic i Social n'aconsegueix 3. Jordi Pujol pren possessió per tercera vegada de la presidència de la Generalitat el 4 de juliol.

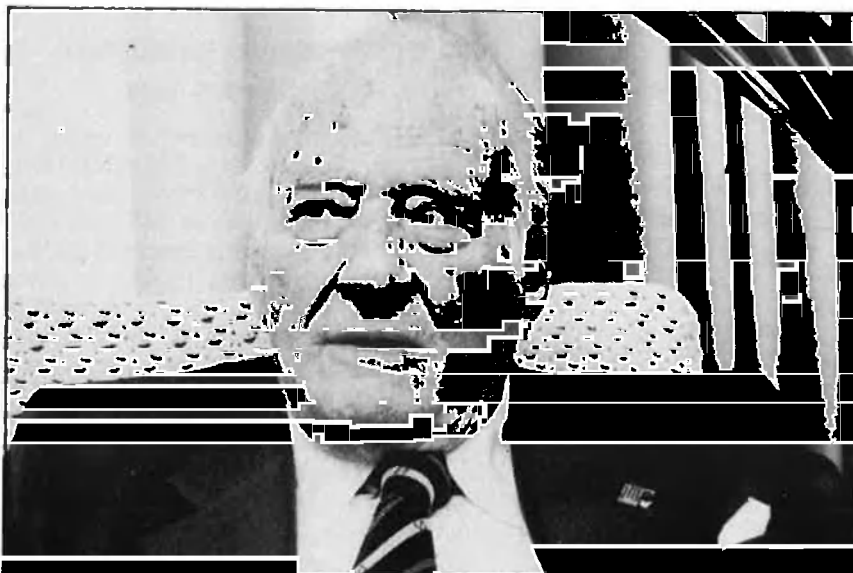


## ★ Juny



### Lerma, l'amo

• El 5 de juny es clausurava a València el V Congrés del PSPV. El Congrés, que resultà del tot avorrit donada l'absència de crítica, acabà amb la mateixa distribució de poder amb què va començar. Lerma fou reelegit secretari general del partit, Garcia Miralles, president, i el conseller de cultura, secretari general. Respecte a l'executiva que fou escollida destaquen dos fets, l'entrada com a membres de quatre dones i la no-elecció de cap membre del corrent Esquerra Socialista.



### Adéu, president

• Josep Tarradellas, president de la Generalitat restaurada l'any 1977, mor a Barcelona als 89 anys. Havia estat elegit president a l'exili el 1954, i el 23 d'octubre de 1977, després d'unes llargues negociacions, va retornar a Catalunya dient, tot just arribar, la cèlebre frase «¡Ja sóc aquí!». Tarradellas va ser el president de la Generalitat fins al maig de 1980, data en la qual va deixar la presidència en mans de Jordi Pujol, després del resultat de les primeres eleccions catalanes de la democràcia.

## Continuen les querelles contra famosos

• El fiscal de l'Audiència Territorial a Madrid presenta una querella contra la cantant Marujita Díaz, per un presumpte delictes de frau fiscal. Deu dies

abans, la Fiscalia de Barcelona havia presentat querella contra l'humorista Pedro Ruiz, acusat de no ingressar a Hisenda Pública prop de 41 milions de

pessetes de la declaració de renda. Juntament amb Lola Flores, ja són tres els famosos encausats per presumptes delictes de frau fiscal.



## ★ Juliol

### El tret per la culata

• La finca de Cabañeros, a Castella-La Mancha, és declarada parc natural pel govern autonòmic. Queda, així, descartat l'emplaçament per part del Ministeri de Defensa d'un camp de tir a la zona, que havia despertat mobilitzacions i oposició entre la seva població, a causa de l'existència de fauna i flora molt característica que es veuria afectada. El mes d'agost, el ministre de Defensa, Narcís Serra, anuncia que el nou emplaçament del camp de tir serà a Anchuras, la qual cosa torna a despertar l'oposició del seu alcalde i els seus habitants.

### Per molts anys, Nelson Mandela

• Nelson Mandela, el líder de la lluita antiracista a Sud-àfrica, empresonat des de 1962, compleix 70 anys. Amb aquest motiu s'han celebrat actes d'homenatge arreu del món, com el concert multitudinari a l'estadi de Wembley, a Londres, televisat a més de 60 països. El mes de desembre, després d'ha-



ver passat una tuberculosi, Mandela és traslladat a una residència particular vigilada, on milloren les seves condicions de vida, encara que continua en règim de presó.



### El quart govern socialista

• Sis nous ministres s'incorporen al gabinet de Felipe González i dos antics ministres canvien de cartera, en la primera remodelació de govern de la segona legislatura socialista. Els nous incorporats són José Luis Corcuera a Interior, Rosa Conde com a portaveu, Enrique Múgica a Justícia, Jorge Semprún a Cultura, Cláudio Aranzadi a Indústria i Matilde Fernández a Benestar Social. José Barrionuevo passa a Transports, i Javier Solana a Educació.

## Un suïcidi amb interrogants

• Rafael Escobedo Alday, de 33 anys, és trobat a la cel·la del penal El Due-so, penjat. Rafi, tal com se'l coneixia, complia condemna per l'assassinat dels seus sogres, els marquesos d'Urquijo. Tots els indicis apunten cap a un suïcidi, encara que a l'autòpsia es troben restes de cianur als seus pulmons. Aquest suïcidi, del qual dubta molta gent, com ara l'advocat de Rafi, augmenta les incògnites i punts foscos sobre el crim dels Urquijo, del qual encara no s'ha aclarit completament qui són tots els implicats.



## Un jutge tossut

• Baltasar Garzón és designat nou jutge per a les investigacions sobre les relacions del subcomissari José Amedo Fouce amb la banda terrorista Grupos Antiterroristas de Liberación (GAL). Segons les investigacions del jutge al llarg de tot l'any, José Amedo i l'altre policia investigat, Michel Domínguez Martínez, podrien ser els principals organitzadors de la banda terrorista i haver utilitzat diners de l'estat dels anomenats «fons reservats» del Ministeri d'Interior, implicant d'aquesta forma el govern.

## La reforma de la borsa

• 1988 ha estat el punt d'inflexió en la



## Howard Marks a la presó

• Al juliol d'enguany i a les onze del matí era detingut al seu xalet mallorquí de La Vileta el rei de la droga, Dennis Howard Marks, acusat pels fiscals de Miami de ser responsable màxim del 15% de l'haixix i la marihuana que volta pel globus. Amb ell foren també detinguts per policies espanyols la seua dona i companya de xarxa, Judith Margaret, i un soci, Roger W. Reaves, assalariat en els darrers anys de Marks i temps enrere del Càrtel de Medellín dels germans Ochoa. En la presó madrilenya d'Alcalá-Meco, Marco Polo-Marks encara espera una decisió final sobre la seua extradició a Nord-amèrica.



història de les borses. L'aprovació, al juliol, de la Llei de Reforma de Valors ha deixat oberta per al pròxim exercici la interconnexió de les borses i la desaparició dels agents individuals de canvi. Tot un repte per als mercats de valors de València i Barcelona.

## Jutges condemnats

• El Tribunal Suprem condemna els jutges Joaquín Garcia Lavèrnia a quatre anys de presó, i Carlos Lorenzo-Penalva a cinc anys, a més d'inhabilitar-los professionalment per uns anys, i d'imposar-los unes multes de més de 20 milions de pessetes, pels delictes d'haver acceptat suborns entre els anys 1981 i 1983. Els dos jutges es troben complint les condemnes imposades a la presó Lleida-2.

# ★ Agost

## De nou campió

• El pilot de motos valencià, Jorge Martínez Aspar, es proclama campió del món de motociclisme de velocitat en 125 centímetres cúbics al campionat mundial celebrat a Suècia.



prohibit l'actuació de les Fletxes Tricolors en alguns llocs, com per exemple, França.

## La 'jet' arriba a Mallorca

• Amb les calors de l'agost arribaven a Mallorca els més destacats membres d'allò que s'ha denominat la *Jet set* que, enguany, convertien l'illa en la destinació més *in* d'Espanya. Els reis, aristòcrates diversos i, com no, l'estrella internacional de la *jet*, Lady Di i el seu marit, el príncep Carles. També aparegueren financers, polítics, artistes: i entre tots, és clar, l'objectiu preferit dels fotògrafs espanyols era el banquer de moda, Mario Conde.



## Pau per esgotament

• El dia 20 s'inicia oficialment l'alto-el-foc entre Iran i Iraq, en espera de les negociacions de pau entre els dos països. Això significa el final d'una guerra que ha durat 8 anys i que s'estava fent insostenible per les dues parts bel·ligerants. L'alto-el-foc ha estat possible gràcies a la mediació de l'ONU i per l'acceptació, per part d'Iran, de la resolució 598 de l'organització. Les negociacions de pau definitives han estat difícils i han impedit un acord. Això no obstant, s'ha iniciat l'intercanvi de presoners.

## Unes fletxes que maten

• Durant una exhibició aèria a la ciutat alemanya de Ramstein, tres avions de la patrulla acrobàtica italiana Fletxes Tricolors xoquen a l'aire, cauen sobre el públic assistent i provoquen la mort de 70 persones i ferides a més d'un centenar. Aquest accident ha qüestionat a diversos països aquest tipus d'exhibicions amb públic, i s'ha

# ★ Setembre

## Nani, ¿on ets?

• Tres policies, Francisco J. Fernández Alvarez, Victoriano Gutiérrez Lobo i Francisco Aguilar González són condemnats a 29 anys de presó per la desaparició de Santiago Corella *el Nani*, després de ser detingut per la policia el novembre de 1983. Uns altres 4 policies són absolts. Aquesta condemna tanca un procés de molts mesos i és la primera sentència contra policies d'aquesta magnitud en molts anys, per un cas de tortura i mort d'una persona en un excés policial.



## «El globo» es desinfla

• A mitjans de setembre, el setmanari *El Globo*, editat a Madrid, per la societat PRISA, deixava d'eixir al carrer. Segons l'empresa, la revista «no havia assolit un nivell de vendes satisfactori». Sempre cal lamentar la desaparició d'un mitjà de comunicació, però més en aquest cas, perquè *El Globo* cercava un model de setmanari modern i ho feia amb honestedat.



## Un mal pas

• En el marc de la 24 edició dels Jocs Olímpics celebrats a Seül des del 16 de setembre fins el 2 d'octubre, Ben Johnson és desqualificat després de donar positiu en el control antidroga. Ben perd així la medalla d'or obtinguda a la prova reina d'atletisme dels 100 metres llisos, on havia aconseguit guanyar el seu rival de sempre, Carl Lewis. Johnson havia fet la prova en 8,79 segons i havia establert un nou rècord mundial. Aquest fet ha commocionat el món de l'esport, i ha endegat una polèmica sobre la ingestió per part dels esportistes de drogues dels tipus anabolitzants.



## La multinacionalització de les editorials

• Es coneix la notícia que la multinacional francesa Hachette obté el control sobre la centenària editorial Salvat, i entra d'aquesta manera al mercat editorial d'Amèrica Llatina, on Salvat es troba fortament consolidada. Aquesta és una de les mostres de l'actual procés de multinacionalització de les editorials de l'estat, pel qual les alemanyes Bertelsmann i Springer han entrat, respectivament, a Plaza y Janés i Sarpe. Ja s'ha anunciat que, en poc temps, la italiana Mondadori entrarà a Grijalbo.

## ★ Octubre



## Un espectacular rescat

• Les tres balenes atrapades pel gel a Alaska són finalment alliberades després dels treballs realitzats per trenca-gels soviètics durant uns quants dies. El rescat de les balenes ha mantingut l'atenció del públic d'arreu del món, sobretot el nord-americà, que ha seguit amb atenció el procés de rescat de les balenes i ha aplaudit l'alliberament.

## Ja tenim la bandera

• Arriba a Barcelona la bandera olímpica rebuda per Pasqual Maragall a l'acte de clausura dels Jocs Olímpics de Seül uns dies abans. La bandera és rebuda amb una gran festa al Moll de la Fusta de Barcelona, on participen més de 50.000 persones, i on són presents l'alcalde de Barcelona, Jordi Pujol, la infanta Cristina, Javier Solana i Joan Antoni Samaranch. Durant la festa, la infanta ha hissat la bandera i un monumental Coby de 16 metres d'alçada ha sorgit de les aigües del Moll de la Fusta.

## Benvinguda, reina

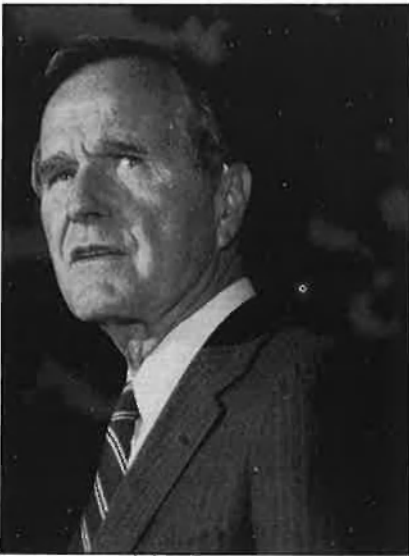
• La reina d'Anglaterra, Isabel II, arriba a Barcelona procedent de Sevilla i seguint, juntament amb els reis d'Espanya Joan Carles i Sofia, la ruta del 92. Isabel II visita el museu Picasso i l'Estadi Olímpic, on ha estat també present el president Jordi Pujol. Isabel II i el seu espòs, el duc d'Edimburg, havien arribat a Madrid el 17, en la primera visita oficial que realitza un cap d'estat britànic a l'estat espanyol. L'endemà viatgen cap a Palma de Mallorca, on acabarà la visita el dia 25.



## El set i mig de València

• El 9 d'octubre culminaren a la ciutat de València els actes commemoratius del 750 aniversari de la fundació del Regne de València pel rei Jaume I. Enmig d'una greu crisi política en l'Ajuntament, arrossegant les conseqüències de la improvisació i de la substitució del comissari municipal Vicent Montés per Alfons Llorens, el País Valencià va viure una sèrie d'actes festius que culminaren amb la visita dels reis Joan Carles i Sofia al Tribunal de les Aigües i a la Generalitat.

## ★ Novembre



## 'Bye' Reagan, 'heilo' Bush

• George Bush, el candidat republicà a la Casa Blanca, és elegit president dels Estats Units per succeir Ronald Reagan, després de 8 anys de mandat presidencial. Bush ha guanyat el candidat demòcrata, Michel Dukakis, per 7 punts sobre el total dels vots. Amb ell, el Partit Republicà es manté per tres mandats consecutius, i és, als EUA, el primer vice-president que es presenta a les eleccions presidencials i les guanya. Dan Quayle serà el vice-president de Bush a partir del mes de gener vinent.

## El poble escollit, elegeix

• El partit de dretes liderat per Isaac Shamir, Likud, és el més votat en les

eleccions que tenen lloc a Israel, i hi aconsegueix 39 escons. Els laboristes de Shimon Peres, n'obtenen 38. La resta dels partits del bloc de dretes té 7 escons, i els partits religiosos n'han obtingut 18. La resta de partits de l'esquerra han aconseguit 18 escons. L'escassa diferència de vots, les peticions dels partits religiosos i la possibilitat d'un govern d'unitat pactat entre Shamir i Peres, condicionen completament la formació del nou gabinet d'Israel.



## ¡Drets humans, ara!

• Al Camp Nou de Barcelona té lloc un dels més grans espectacles mundials de l'any promogut per Amnistia Internacional en demanda de l'establiment

dels Drets Humans a tot el món. Sting, Peter Gabriel, Bruce Springsteen, Yossou N'Dour i Tracy Chapman són alguns dels cantants que han recorregut el món actuant a diverses ciutats com ara Londres, París, Budapest, Torí, Tòquio, San José, Los Angeles, Sao Paulo, Harare, i un llarg etcètera. La gira acaba a Buenos Aires el 10 de desembre, dia de la celebració del 40 aniversari de la declaració dels Drets Humans.

## L'espínós camí d'una crisi

• Manuel Fraga, fundador i ex-president d'Alianza Popular, anuncia la presentació de la seva candidatura al congrés del partit, que tindrà lloc el pròxim mes de gener, per ocupar de nou la presidència. S'ha arribat, així, al punt culminant de divisió entre l'actual president, Antonio Hernández



Mancha, i l'antic líder d'AP. La lluita interna pel poder dins del partit ha ocupat una bona part de l'espectre polític espanyol durant uns mesos, i no s'ha resolt fins al mes de desembre, quan Hernández Mancha ha acceptat les ofertes de Manuel Fraga, i s'ha posat a la seva disposició de la forma que sigui necessària per al partit.



### La mort d'un poeta

• Marià Manent, poeta, escriptor, crític i memorialista, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes al 1985, mor a l'edat de 89 anys. El seu primer llibre, publicat el 1918, va ser *La Blanca*, i al llarg de la seva vida ha escrit un gran nombre d'obres, fonamentalment poètica, i ha realitzat moltes traduccions de poemes anglesos. Va rebre el premi Josep Pla al 1975. Al seu enterrament han acudit moltes personalitats de la cultura catalana.

### Una dona a un país de l'Islam

• Les primeres eleccions democràtiques al Pakistan en molts anys són guanyades pel Partit Popular Pakistanès i la seva líder, Benazir Bhutto. El dictador general Zia Ul Haq va morir el mes d'agost en un accident d'aviació provocat per un sabotatge. Això va representar la possibilitat del retorn a la democràcia del país. El 2 de desembre, Benazir jura el càrrec de primera ministra i decreta una amnistia política. El dia 12 s'elegeix el vell polític, Gulan Ishaq, com a president.

### Un estat sense territori

• Yaser Arafat, líder de l'OAP, proclama l'estat palestí a la reunió del Consell Nacional Palestí d'Alger, en els territoris ocupats per Israel de Cisjordània i Gaza. El nou estat és reconegut per diversos països, entre els quals, Egipte. El 12 de desembre, Arafat intervé davant l'Assemblea General de l'ONU a Ginebra, on s'ha traslladat després que els Estats Units

neguessin el visat d'entrada a Arafat per anar a Nova York, on havia de celebrar-se. En la seva intervenció, Arafat ha demanat el reconeixement de l'estat palestí, ha reconegut l'estat d'Israel i ha renunciat a la lluita terrorista. També ha fet una proposta de diàleg als Estats Units, que ha estat acceptada i s'ha iniciat uns dies després.

## ★ Desembre

### Quan la terra tremola

• Un fort terratrèmol assola la república soviètica d'Armènia i destrueix algunes ciutats, entre les quals Spitak. El nombre de víctimes es calcula en més de 23.000 morts i centenars de milers de ferits. Les tasques de rescat de víctimes i supervivents han durat molts dies, en els quals s'han ocasionat dos accidents d'aviació dels equips de res-



cat, que han afegit 85 morts a les víctimes del terratrèmol. Gorbtxov ha viatjat a Armènia, abandonant els Estats Units on es trobava, en solidaritat amb la població. Aquesta catàstrofe ha servit per a crear un precedent quant a la realitat de la *glasnost* o transparència informativa.

### A la vaga general

• Convocada conjuntament per les centrals sindicals d'UGT i CCOO, es du a terme la jornada de vaga general,

amb un seguiment del 84,8% de la població activa a tot l'estat espanyol. Els sindicats valoren la jornada com un èxit total, que marcarà les futures negociacions per la política econòmica amb el govern. El mateix dia se celebren manifestacions a diverses ciutats, i la més nombrosa és la de Barcelona, amb uns 120.000 manifestants. El dia 16 s'acaben els actes i mobilitzacions amb una manifestació massiva a Madrid.

### Pedro l'internacional

• Pedro Almodóvar i el seu film, *Mujeres al borde de un ataque de nervios*, a més de col·locar-se com un dels films més taquillers de l'any, rebia una sèrie de premis de caràcter internacional —Venècia, Berlín, Nova York—. Finalment, la nominació per a l'Oscar a la millor pel·lícula estrangera confirmava el seu èxit internacional. De l'*underground* madrileny al *chic* novaiorqués, Pedro Almodóvar, a més d'una carrera meteòrica, és rara per ara, el director espanyol més internacional.

